

Sygn. akt II CZ 95/12

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Iwona Koper

SSA Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa M. M.

przeciwko M. K.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 26 września 2012 r.,

zażalenia pozwanego

na postanowienie o kosztach zawarte w pkt. 2 wyroku Sądu Okręgowego

z dnia 23 lutego 2012 r.,

**oddala zażalenie i zasądza od pozwanego na rzecz powódki
kwotę 450 (czterysta pięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów
postępowania zażaleniowego**

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem, zawartym w wyroku z dnia 23 lutego 2012 r. Sąd Apelacyjny odstąpił od obciążania powódki kosztami postępowania apelacyjnego, uznając, że zastosowanie w sprawie art. 102 k.p.c. uzasadnione było sytuacją materialną powódki, a przede wszystkim okolicznością, że pozwany M. K. nie poniósł kosztów celowej obrony, a tylko zwrotu takich kosztów mógłby się domagać. Sąd wskazał, że pozwany, który jest adwokatem podjął się samodzielnej obrony i do czasu rozprawy apelacyjnej nie zgłaszał faktu udzielenia pełnomocnictwa. Dokument potwierdzający udzielenie pełnomocnictwa został sądowi przedłożony dopiero w dniu 23 lutego 2012 r., na rozprawie apelacyjnej bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku. Złożone zaś z dokumentem pełnomocnictwa pismo pełnomocnika zawierało jedynie wniosek o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

W zażaleniu pełnomocnik pozwanego zarzucił naruszenie art. 98 § 1 w zw. z art. 98 § 3 k.p.c. przez ich niezastosowanie oraz art. 102 k.p.c. przez jego zastosowanie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W wypadkach szczególnie uzasadnionych, na podstawie art. 102 k.p.c., sąd może zasądzić od strony przegrywającej część kosztów procesu albo nie obciążać jej kosztami w ogóle. W orzecznictwie sądowym i piśmiennictwie utrwaliła się wykładnia, zgodnie z którą zastosowanie przez sąd art. 102 k.p.c. powinno być oceniane z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego w całokształcie okoliczności, które uzasadniają odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane, jak również niezwiązane z przebiegiem procesu, (zob. m. in. postanowienie SN z 14 stycznia 1974 r., sygn. akt II CZ 223/73, nie publ.). Do pierwszych zaliczane są między innymi: podstawa oddalenia żądania, zgodność zamiarów stron w sprawach dotyczących stosunku prawnego, który może być ukształtowany tylko wyrokiem, szczególna zawilgość lub precedensowy charakter sprawy albo subiektywne przekonanie powoda co do zasadności zgłoszonego roszczenia - trudne do zweryfikowania *a limine*, a ponadto sposób prowadzenia procesu przez stronę przegrywającą albo

niesumienne lub oczywiście niewłaściwe postępowanie strony wygrywającej, która w ten sposób wywołała proces i koszty połączone z jego prowadzeniem. Zalicza się do nich także okoliczność, że rozstrzygnięcie sprawy nastąpiło na podstawie faktów ustalonych na podstawie dowodów dopuszczonych przez sąd z urzędu, jak również niewspółmierność wysokości kosztów pomocy prawnej poniesionych przez stronę wygrywającą proces do stopnia zawłości sprawy i nakładu pracy pełnomocnika. Drugą grupę okoliczności wyznacza sytuacja majątkowa i życiowa strony (zob. uzasadnienie postanowienia TK z dnia 17 października 2007 r., P 29/07, OTK-A 2007, nr 9, poz. 116 oraz powołane tam orzecznictwo).

W ocenie Sądu Najwyższego, Sąd Apelacyjny rozstrzygając o kosztach postępowania apelacyjnego prawidłowo wskazał i rozważył fakty, które mogłyby uzasadniać zastosowanie art. 102 k.p.c. Analiza okoliczności sprawy prowadzi do wniosku, że pozwany w sposób niezasługujący na aprobatę doprowadził do powstania kosztów związanych z udziałem w sprawie profesjonalnego pełnomocnika. Kosztów tych nie można było uznać za niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, dlatego w świetle przytoczonych rozważań słuszne było uwolnienie powódki od ich ponoszenia.

Z przytoczonych względów, na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji. o kosztach postępowania zażaleniowego orzekając na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 108 § 1 zw. z art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.